

Paper

Bijdrage ter voorbereiding op het AO Verpleeghuiszorg d.d. 14 februari 2018

Achtergrond

Branchevereniging ActiZ neemt graag de constructieve voortrekkersrol bij het realiseren van verschillende programma's van het ministerie van VWS om de kwaliteit en de houdbaarheid van de ouderenzorg in Nederland te behouden en te verbeteren.

In dit paper leggen we, namens de leden van ActiZ, u zes aandachtspunten voor, die momenteel spelen bij de zorg in verpleeghuizen:

1. Onderzoek ActiZ, Wlz-Zorgcontractering 2019 d.d. 13 feb 2019;
2. Meer urgentie;
3. Arbeidsmarkt en technologie;
4. Toezegging van minister van VWS De Jonge in de voortgangsrapportage;
5. Toekomst bekostiging verpleeghuiszorg;
6. Personeelsnorm.

1. Onderzoek ActiZ, Wlz-Zorgcontractering 2019

Jaarlijks monitort branchevereniging ActiZ de uitkomsten van de zorgcontractering in de Wet langdurige zorg (Wlz). De monitor schetst het actuele beeld van ervaringen van ActiZ-leden bij de inkoop van verpleeghuiszorg. Dit jaar stemt het beeld positief als het gaat over de verbeterde relatie met zorgkantoren en over de focus op merkbaar persoonsgerichte zorg, gericht op tijd en aandacht voor de bewoners.

"De vergrijzing zorgt voor een toenemende zorgvraag en een toenemende leeftijd van ons personeelsbestand. Om te garanderen dat we in de toekomst de juiste zorg kunnen leveren moeten we innoveren. Het biedt veel meerwaarde dat partijen als de cliëntenraad en de verpleegkundige en verzorgende adviesraad meedenken over het kwaliteitsbudget."
(Hans Groenendijk, bestuurder Woonzorggroep Samen)

Tegelijk maken zorgorganisaties in de verpleeghuiszorg zich zorgen over het feit dat - ondanks dat de middelen beschikbaar zijn - zij hun verbeterplannen niet volledig kunnen uitvoeren.

Punt van aandacht is onder andere dat de verpleeghuizen te maken hebben met meerdere geldstromen ('potjes') met aparte aanvragen en aparte verantwoording¹.

Het volledige rapport 'Samen leren en verbeteren' verschijnt op woensdag 13 februari 2019 en zal rechtstreeks aan u worden toegezonden.

2. Meer urgentie

Leden van ActiZ bieden persoonsgerichte zorg, die zo veel als mogelijk aansluit op wensen van bewoners. Het doel is voldoende tijd, aandacht en goede zorg te bieden voor bewoners in verpleeghuizen. Naast praktische punten gericht op de nabije toekomst die ondersteunen bij dit doel, pleit ActiZ voor meer urgentie om te komen tot een nieuwe, maatschappelijke visie op de ouderenzorg van de toekomst.

Demografische ontwikkelingen (in het kort: we worden steeds ouder) in combinatie met een groot

---

¹ Deze zorg is gesignaleerd in de (aangenomen) motie Ellemeet-Bergkamp over de versnipperde verantwoordingslast, oktober 2018, <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2018Z18263&did=2018D48967>

personeelstekort en een voortdurend zwaardere zorgvraag dwingen de samenleving tot nieuwe, fundamentele keuzes over hoe we de zorg voor ouderen en chronisch zieke mensen willen inrichten. Het aantal 65-plussers stijgt de komende twintig jaar met 55% tot bijna 5 miljoen. Het aantal 90-plussers stijgt tegelijk met bijna 200% tot 340 duizend.

Er is meer nodig om de ouderenzorg te hervormen dan alleen kortdurende actieprogramma's. Volgens ActiZ verdient de transitie van de ouderenzorg een soortgelijke brede, maatschappelijke aanpak als de huidige klimaattafels.

De (langdurige) zorgtransitie is volgens ActiZ, net als het klimaat, een politieke topprioriteit.

3. Arbeidsmarktproblematiek en technologie

Investerings in de arbeidsmarktproblematiek en in technologie zijn cruciaal voor het aanpakken van de lange termijn uitdagingen in de zorg voor ouderen; Een maatschappelijke uitdaging waarvoor nieuwe oplossingen bedacht moeten worden.

Met de inzet van meer technologie kunnen we de zorg (en welzijn) voor ouderen verbeteren en het werk voor (huidige en nieuwe) zorgverleners aantrekkelijker maken.

Contraproductief

De resultaten van de enquête onder financiële experts in de zorg² laten opnieuw de spagaat zien waarin zorgorganisaties zich bevinden. De kwaliteitsplannen mogen misschien aan de strenge voorwaarden voldoen, maar als ze vervolgens niet vlot uitvoerbaar zijn, wordt de kwaliteit alsnog niet merkbaar beter. Voor inzet van technologie is nu weinig ruimte, omdat het grootste deel van het extra geld naar nieuwe fte's moet.

"Als we de kwaliteit willen blijven verbeteren, moeten we meer kunnen investeren in andere oplossingen, zoals het opleiden en behoud van personeel of de inzet van technologie"

(Margreth Kasper de Kroon, bestuursvoorzitter Zorggroep Noordwest-Veluwe)

Ook de commissie Werken in de Zorg onder leiding van Doekle Terpstra³ wijst erop dat de huidige verdeling een goede van inzet van het beschikbaar gestelde geld voor implementatie van het kwaliteitskader belemmerend werkt.

85% van de middelen is geoormerkt voor nieuwe 'handen aan het bed' en 15% van het extra geld mogen zorgorganisaties in de langdurige zorg inzetten voor andere investeringen, die nodig zijn voor het realiseren van het kwaliteitsplan.

Minister van VWS De Jonge stelt in zijn Kamerbrief van 15 oktober 2018⁴ terecht dat 'deze verdeling een richtsnoer is, waarvan lokaal op basis van het ingediende kwaliteitsplan kan worden afgeweken.'

Wij signaleren echter dat zorgkantoren bijzonder spaarzaam omgaan met het zogeheten gemotiveerde afwijken en een andere verdeling in de praktijk nagenoeg niet mogelijk is.

Om het arbeidsmarktvragestuk van de toekomst het hoofd te bieden, moeten zorgaanbieders nu investeringen kunnen doen die bijdragen aan verbeteringen van zorg en welzijn van cliënten en inspelen op een efficiënte en effectieve inzet van schaarse medewerkers.

Technologie kan hierbij helpen, maar dan is verstandige inzet van de beschikbare gelden voor de implementatie van het kwaliteitskader noodzakelijk.

---

² <https://www.fizi.pro/wat-doen-we-en-wat-delen-we/publicaties/financiele-zorgthermometer>

³ Rapport commissie Werken in de Zorg:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2018/12/14/rapportage-commissie-werken-in-de-zorg-2018>

⁴ Pagina 2, Voortgangsrapportage Programma 'Thuis in het Verpleeghuis, Waardigheid en Trots op elke locatie' (31765-345)

4. Toezegging van minister van VWS De Jonge in de voortgangsrapportage

In de Kamerbrief met de voortgangsrapportage⁵ van 15 oktober 2018 heeft de minister van VWS De Jonge het volgende aangegeven over het advies tariefregulering verpleeghuiszorg: *"Ik heb de NZa gevraagd mij te adviseren over de bekostiging van de verpleeghuiszorg in het licht van het kwaliteitskader. (...) Dit betekent dat de NZa dus de extra kosten van het kwaliteitskader verpleeghuiszorg zal betrekken bij de uiteindelijke vaststelling van nieuwe tarieven voor de verpleeghuiszorg. **Ik heb de NZa gevraagd om in januari 2019 met een advies te komen over (het proces van) deze bekostigingsvraagstukken."***

Onze vraag is, na het ruim verstrijken van de maand januari 2019, wanneer de NZa met dit door de minister gevraagde advies komt, dat voor de hele verpleeghuissector van eminent belang is.

5. Toekomst bekostiging verpleeghuiszorg

Actiz is dus zeer benieuwd naar het NZa-advies voor de toekomst van bekostiging van verpleeghuiszorg. Onze hoop is dat het advies leidt tot een systeem dat eenvoudig(er) is. ActiZ is in beginsel voorstander van landelijke uniforme tarieven, dat volgens ons ook gaat betekenen dat kwaliteitsmiddelen worden toegevoegd aan de reguliere tarieven. Doorwerken met een afzonderlijk kader voor kwaliteitsmiddelen zorgt voor problemen bij en voor de betrokken zorgorganisaties.

Wanneer zorgorganisaties geen zekerheid hebben dat hun investeringen in het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg ook na de ingroeperiode volledig gedekt zijn, zullen zij de handrem erop zetten. Dat betekent dat er in 2020 en 2021 minder geïnvesteerd zal worden dan mogelijk is. Gelet op de arbeidsmarktproblematiek zou dat funest zijn. De beste oplossing is daarom om de tranche 2020 (en de laatste tranche, 2021) direct toe te voegen aan de reguliere tarieven.

ActiZ denkt graag actief mee over de toekomstige bekostiging van ouderenzorg. Ons streven daarbij is te komen tot een eenvoudig systeem met uniforme tarieven waarin kwaliteitsmiddelen verwerkt zijn.

6. Personeelsnorm

Het is mooi dat Zorginstituut Nederland (ZIN) de 'Personeelsnorm voor verpleeghuizen' heeft opgenomen in het register. De personeelsnorm geeft kaders om te komen tot voldoende en bekwaam personeel in verpleeghuizen, waarbij nieuwe bureaucratie en zinloze invullijstjes voorkomen worden.

De personeelsnorm moet organisaties helpen bij het vaststellen wat goede zorg is in hun situatie, rekening houdend met wat mogelijk is. Professionals, bestuurders en organisaties voeren met elkaar op elk niveau dat goede gesprek met elkaar met hulp van een reeks van praktische instrumenten.

Uiteraard zijn wij altijd bereid tot toelichting of het geven van achtergrondinformatie.

***

Contact met ActiZ

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

Frank Hagelstein, accountmanager Wonen en Zorg, tel. 06-1503 0610 of e-mail f.hagelstein@actiz.nl
Michiel Krijvenaar, wnd. adviseur public affairs, tel. 06-2186 0738 of e-mail m.krijvenaar@actiz.nl

---

⁵ Pagina 8-9, Voortgangsrapportage Programma 'Thuis in het Verpleeghuis, Waardigheid en Trots op elke locatie'